

Parohia „Înălțarea Domnului”

Str. Crinilor 45, Pașcani, jud. Iași
@ inaltareadomnului.pascani@gmail.com

Paroh: Pr. Marius Ionuț Tabarcea

+40 745 776 456

Coslujitor: Pr. Leonardo Ioan Atudorei

+40 747 580 111

Bucurați-vă!

„Bucurați-vă în nădejde; în suferință fiți răbdători; la rugăciune stăruiți.” (Romani 12, 12)

Anul VI • Nr. 17 (157) • 21 septembrie 2025

Publicație editată și distribuită gratuit de Parohia „Înălțarea Domnului” Pașcani, Protopopiatul Pașcani

Calea spre mântuire

Trei feluri de a ne purta crucea

Sfântul Nicolae Velimirovici

Crucii Tale ne închinăm, Stăpâne, și Sfântă Învie-rea Ta o laudăm și o slăvim.

Iubiților, astăzi, noi oamenii purtăm trei cruci. Există o cruce a omului drept, a doua este crucea omului păcătos pocăit de păcatele sale, iar cea de-a treia este crucea omului păcătos lipsit de pocăință. Care dintre aceste trei cruci este mai ușoară?

Cruce înseamnă martiriu și durere. Unul este martiriul omului drept, altul este martiriul păcătosului pocăit de păcatele sale și altul este martiriul păcătosului nepocăit. Care martiriu este mai ușor?

Cea mai ușoară cruce este cea purtată cu credință și nădejde. Cel mai ușor martiriu este cel pe care-l răbdăm cu aripile credinței și ale nădejdii.

Cei din primele două categorii înțeleg sensul suferinței, în timp ce oamenii celei de-a treia categorii nu-l pot înțelege.

Crâmpoșe din lumina sărbătorii Să credem în destin?

Arhimandritul Mihail Daniliuc

De multe ori am evidențiat însemnătatea vorbelor de duh, un tezaur inestimabil al gândirii și simțirii poporului credincios. În neasemuita și originala sa bogăție s-au strecurat însă expresii nu întotdeauna ortodoxe. Adesea am auzit vorba din bătrâni: „ce ți-e scris în frunte ți-e pus” sau „așa i-a fost crucea” ori „asta i-a fost soarta”. Potrivit acestor ziceri, fiecare dintre noi avem „scrise” o soartă, un destin, un parcurs implacabil al vieții, față de care s-ar părea că nu putem face nimic, mărginindu-ne doar la urmarea drumului rânduit. Cine oare se ocupă cu împărțirea destinelor? Cel mai ușor răspuns ar fi: „Dumnezeu”. Bineînțeles că nu este așa! Dacă Cerescul Tată ar hotărî astfel, iar noi ne-am angaja pe o cale independentă de propriile decizii, atunci ne-am pierde libertatea și nu am mai putea fi făcuți responsabili pentru nenumăratele neajunsuri ale viețuirii noastre, căci, în mod evident, ne vom disculpa foarte ușor: „Nu-i vina mea! Așa mi s-a dat de Sus!”. În plus, dacă ne-am supune unei căi existențiale dinainte trasate, atunci ce rost ar avea Judecata de Apoi, de vreme ce noi am implinit ceea ce au stabilit alții în ce ne privește? Problema pare limpede. Învățătura Ortodoxă respinge cu hotărâre predestinația, existența unui drum individual, personal gata jalonat. Suntem liberi să trăim după cum ne dictează propria conștiință. Ce-i drept, Tatăl Ceresc ne previne că îndepărtarea de harul Său duce la moarte, la haos. De aceea, cu dragoste părintească, ne avertizează asupra pericolului ce ne paște atunci când refuzăm să-l urmăm sfaturile, complăcându-ne în însingurare și distanțare față de Dumnezeu: „iată Eu astăzi ți-am pus înaintea viața și moartea, binele și răul..., binecuvântare și blestem. Alege viața ca să trăiești tu și urmașii tăi” (Deuteronom 30, 15-19). Carevasăzică, Domnul ne arată binele, ne îndeamnă să-l săvârșim, promițându-ne și răsplata conlucrării cu harul, cu sfatul Său preînțelept, dar nu ne obligă nicidecum să urmăm calea indicată. Alegerea ne revine nouă.

Bine, bine, vor zice unii, dar cum rămâne cu îndemnul Mântuitorului Hristos, pe care-l vom auzi duminică la Evanghelia zilei, referitor la asumarea Crucii și la urmarea Sa: „**Cel ce voiește să vină după Mine să se lepede de sine, să-și ia crucea Sa și să-Mi urmeze Mie**” (Marcu 8, 34)? Se observă lesne că Hristos face din nou apel la voința noastră, la liberul arbitru, la decizia personală de a urma sau nu Domnului. La ce se referă Mântuitorul atunci când ne îndeamnă să ne asumăm Crucea proprie? Mulți tâlcuitori au deslușit posibila dilemă: crucea, în acest sens, înseamnă viață, soartă. Or tocmai am afirmat că învățătura Sfintei noastre Biserici nu acceptă existența predestinării, a unui destin implacabil. Dumnezeu pe toate le știe, dar nu le predestinează. Le cunoaște deplin, fiindcă la El nu există trecut, prezent și viitor. Domnul trăiește într-un alt timp, „timpul lui Dumnezeu”, iar oamenii, în cel creat de El pentru noi. Cele trei dimensiuni temporale, trecut, prezent și viitor sunt valabile doar pentru noi. *Vesnicia*, spunea fericitul Augustin, *este un prezent continuu*.

(Continuarea în pag. 2)

Sfânta Liturghie pe înțelesul nostru (22)

Ectenia cererii stăruitoare

Sursa: „Cartea deschisă a împărăției”, Mitropolitul Bartolomeu Anania

(continuare din numărul anterior)

Dacă pentru traiul pământesc al tuturor acestora s-au cerut bunuri prețioase ca *mila*, *viața* (în înțelesul de viață lungă), *pacea și sănătatea*, pentru cea viitoare s-a cerut esențialul: *mântuirea*. Aceasta însă înseamnă, neapărat, eliberarea din robia păcatului. Păcatului. Trei sunt treptele pe care această cerere le invocă în procesul de eliberare. În prima treaptă, Dumnezeu este rugat să cerceteze păcatele fiecăruia, să Se aplece cu luare-aminte asupra lor, să le discearnă, să le cântărească, așa cum face un judecător înainte de a pronunța o sentință. În cea de a doua treaptă ne rugăm ca Dumnezeu să ușureze păcatele, adică să le acorde circumstanțe atenuante în funcție de gravitatea lor și de împrejurările în care au fost comise. Este zona în care Dumnezeu își exercită îngăduința. În sfârșit, a treia treaptă este iertarea: în nemărginita Lui bunătate, Dumnezeu trage cu buretele peste tot și peste toate și îl aduce pe om în starea nădăjduită de Psalmist: *Stropi-mă-vei cu isop și mă voi curăți, spăla-mă-vei și mai alb decât zăpada mă voi albi* (Psalm 50, 7).

Desigur, atât rugăciunea, cât și tălcuirea ei păstrează, inevitabil, criterii și calapoade omenesti. Dumnezeu are alte criterii și alte judecăți. Dar eu cred că aceste trei trepte în analiza, circumstanțierea și iertarea păcatelor pot alcătui sinteza unui manual al duhovnicului.

Să nu uităm însă că și această cerere a preotului este întărită de întreitul *Doamne, miluiește* al poporului.

Ne mai rugăm pentru fericirii și pururea pomenirii ctitori ai sfântului locașului acestuia și pentru toți cei mai dinainte adormiți părinți și frați ai noștri, dreptmăritori creștini, care se odihnesc aici și pretutindeni.

Ctitor se numește întemeietorul unei biserici, al unei mănăstiri sau al oricărui alt așezământ bisericesc. El are inițiativa, dăruiește locul, schițează planul, urmărește etapele construcției, inclusiv pictura, înzestrează așezământul cu odorele de trebuință, patronează sfințirea, apoi se retrage, lăsându-și ctitoria pe seama comunității parohiale sau monahale. Așa s-au petrecut lucrurile cu cele mai vechi și mai durabile așezăminte de acest fel, ctitorite de domnitori, boieri, vlădici sau regi. În toate cazurile, inițiativa trebuie să aibă binecuvântarea episcopului local, care va oficia și sfințirea.

Rugăciunea folosește pluralul, *ctitorii*, adică ctitorul împreună

cu membrii familiei sale sau mai mulți ctitori cu familiile lor.

Uneori ctitorii se situează la mari distanțe în timp. Există cazuri, și nu puține, în care un ctitor construiește pe temelia sau rămășițele unui așezământ mai vechi, al altui ctitor. Menționez doar celebra bazilică Sfânta Sofia, din Constantinopol, ridicată de împăratul Iustinian pe cenușa celei ctitorite de Sfântul Constantin cel Mare cu două secole înainte, închinată tot Sfintei Sofia și distrusă de un incendiu în anul 532.

De vreme ce ctitorii și-au asumat, voluntar, obligația de a construi un astfel de așezământ, după care s-au retras, beneficiarilor le revine obligația de a-i pomeni la sfintele slujbe pe toată durata ctitoriei. Este motivul pentru care ei, fericii prin însăși jertfa pe care au făcut-o, devin și pururea pomeniți în rugăciuni și-n Cartea Vieții, ca unii care s-au retras doar din relația formal-administrativă, dar nu și din ființa ctitoriei lor.

Mai mult, ei fac parte din marea familie a comunității respective, fie parohială, fie monahală, motiv pentru care în pomenire li se adaugă „cei mai dinainte adormiți părinți și frați ai noștri, dreptmăritori creștini, care se odihnesc aici și pretutindeni”, adică cei ce își au mormântul în cimitirul parohial sau mănăstiresc din apropierea locașului sau în oricare altă parte a lumii unde li s-a hărăzit să-și doarmă somnul de veci. Se observă și aici principiul comunitar al rugăciunii din Biserică, cel care adună timpul și înfrânge depărtările.

[Aici pot fi intercalate rugăciuni speciale, fie din oficiu, la inițiativa preotului, când e vorba de o trebuință obștească, fie la cererea unor credincioși pentru anumite trebuințe de moment]

Pomelnicele personale au trecut deja prin rugăciunile de la proscomidie. Acum întreaga obște e chemată să se roage împreună cu cel ce are nevoie de un asemenea sprijin.

Ne mai rugăm pentru cei ce aduc daruri și fac bine în sfânta și întru-tot-cinstită biserica aceasta, pentru cei ce se ostenesec, pentru cei ce cântă și pentru poporul ce stă înaintea, așteptând de la Tine mare și bogată milă.

Cei ce aduc daruri sunt, pe de o parte, credincioșii care au depus la altar ofrande de pâine și vin, iar, pe de alta, cei ce prin tradiție aduc colive sau colaci pentru cinstirea unui sfânt patron sau pentru a sărbători un eveniment din viața lor; din aceste daruri se vor înfrupta mai ales săracii, la sfârșitul Liturghiei. Și pentru că poporul din biserică așteaptă de la Dumnezeu mare și bogată milă și pentru că același popor răspunde cu întreitul *Doamne, miluiește*, efonisul care încheie concluziv ectenia nu poate fi decât în armonie cu ceea ce s-a rostit.

Preotul: Că milostiv și iubitor de oameni Dumnezeu ești și Ție slavă îți înălțăm, Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. (Va urma)

Crâmpoie din lumina sărbătorii

Să credem în destin?

Arhimandritul Mihail Daniliuc

(Continuare din pag. 1)

Veșnicia, spunea fericitul Augustin, *este un prezent continuu*. Cam așa am explica, omeneste vorbind, cum Dumnezeu le știe pe toate fără să le predestineze. Lucrurile depind de noi, de capacitatea fiecăruia de a accepta și de a conlucra cu harul divin, de a urma calea arătată de dumnezeieștile scripturi, admitând totuși că ne naștem având de depășit anumite situații independente de voința noastră și chiar pe parcursul vieții ne vedem nevoiți a înfrunta o serie de evenimente-limită ce nu țin de noi, de acțiunile sau inacțiunile noastre. Bunăoară, câți dintre noi nu ar fi râvnit să se spovedească și să primească sfat de la Sfântul Ioan Iacob Hozevitul, de la Părintele Paisie ori Cleopa? La fel, pe mulți i-ar fi încântat contemporaneitatea cu Eminescu, Enescu, Porumbescu ori Ion Creangă. Probabil majoritatea ne-am fi dorit să venim pe lume în familii de viță nobilă sau să

ne pomenim înzestrați cu felurite daruri ori deprinderi minunate. Pe cei născuți cu anumite deficiențe fizice i-a întrebat cineva dacă acceptă acest lucru? Exemplele pot continua.

Referindu-se la această problemă, vrednicul de pomenire Mitropolit Antonie Plămădeală afirma că asemenea situații ar forma un „destin brut”, o soartă. Tocmai la ea se referă Mântuitorul Hristos atunci când ne îndeamnă să ne purtăm crucea, adică să ne asumăm vremelnica noastră existență cu bune și cu rele, fără a cărți, fără a ne victimiza, ci nutrind necurmata nădejde că Bunul Mântuitor ne va ajuta să ne ducem crucea, adică să luptăm pentru a împlini sau remedia toate neajunsurile individuale. Câteodată povara crucii ni se pare deosebit de apăsătoare, astfel că adesea ne plângem: „Doamne, mi-ai pus pe umeri o sarcină grea. N-o pot purta!”

În atare situație, să ne amintim de o zicere frumoasă a unui cuvios părinte: „înainte de a-ți trimite Crucea pe care o duci, Dumnezeu a privit-o cu ochii Săi cei preafrumoși, a examinat-o cu rațiunea Sa dumnezeiască, a cercetat-o cu dreptatea Sa necuprinsă, a încălzit-o cu inima Sa cea plină de iubire, a cântărit-o cu mâinile Sale protectoare, ca nu cumva să fie mai grea decât o poți duce. Deci să ai încredere că vei izbuti a o purta. Urcă cu ea de pe Golgota spre Înviere!”.